

TAMMI

STEPHEN KING

TOHTORI
UNI

Hohdon tarina jatkuu...

Stephen King

TOHTORI UNI

SUOMENTANUT ILKKA REKIARO

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

Katkelman Ezra Poundin runosta suomentanut Tuomas Anhava.
Shakespeare-sitaatit suomentanut Paavo Cajander.

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS *Doctor Sleep* ILMESTYI 2013

COPYRIGHT © 2013 BY STEPHEN KING
PUBLISHED BY AGREEMENT WITH STEPHEN KING, C/O THE LOTTS AGENCY, LTD.,
NEW YORK AND LICHT & BURR LITERARY AGENCY, DENMARK.

SUOMENKIELINEN LAITOS © KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI 2014
PAINETTU EU:SSA
ISBN 978-951-31-7332-6

Kun soitin omalla alkeellisella tavallani komppikitaraa bändissä nimeltä Rock Bottom Reminders, Warren Zevon kävi usein kanssamme keikoilla. Warren piti harmaista t-paidoista ja sellaisista elokuvista kuin *Hämähäkkien hyökkäys*. Hän vaatimalla vaati minut päävokalistiksi tunnusbiisiinsä "Werewolves of London", kun meidät kutsuttiin lopussa uudestaan lavalle. Sanoin, etten ollut tarpeeksi hyvä. Hän sanoi, että olin. "G-sävellaji", Warren evästi. "Ulise kuin eläin. Ja tärkeintä on, että soitat kuin Keith."

En pysty koskaan soittamaan kuin Keith Richards, mutta tein aina parhaani, ja kun Warren oli vierelläni, myötäili minua sävelsäveleltä ja nauroi katketakseen, minulla oli aina hauskaa.

Warren, tämä ulina on sinulle, missä lie oletkin. Minun on sinua ikävä.

Olimme käännekohdassa. Puolinaiset ratkaisut
eivät meille riittäneet.

– AA:N ISOSTA KIRJASTA VAPAASTI MUKAILLEN

Jos halusimme elää, meidän oli päästävä eroon
vihasta. Se on normaalien miesten ja naisten
kyseenalainen ylellisyys.

– AA:N ISOSTA KIRJASTA VAPAASTI MUKAILLEN

Alustavat asiat

FEAR on lyhenne sanoista *fuck everything and run*.

– VANHA AA-VIISAUS

Lipas

1

Joulukuun toisena päivänä vuonna, jona muuan georgialainen maapähkinänviljelijä oli Valkoisen talon peräsimestä, yksi Coloradon komeimmista lomahotelleista paloi poroksi. Overlook meni saman tien lunastukseen. Jicarillan piirikunnan palopäällikkö totesi tutkimuksen päätteeksi, että tulipalon syynä oli ollut viallinen höyrykattila. Onnettomuushetkellä hotelli oli ollut suljettuna talven ajaksi, ja rakennuksessa oli ollut vain neljä henkeä, joista kolme jäi eloon. Hotellin talvikauden talonmies John Torrance menehtyi yrittäessään epäonnistuneesti mutta sankarillisesti purkaa kattilan höyryn, jonka paine oli kohonnut vaarallisen korkeaksi varoventtiilin lakattua toimimasta.

Eloonjääneitä olivat ensinnäkin talonmiehen vaimo ja nuori poika. Kolmas oli Overlookin kokki Richard Hallorann, joka oli jättänyt kausityönsä Floridassa ja tullut katsomaan Torranceja, koska hänellä oli ollut "vahva aavistus", että perhe oli ollut vaarassa. Eloonjääneet aikuiset loukkaantuivat räjähdyksessä varsin vakavasti. Vain lapsi selvisi vammoitta.

Ainakin ruumiillisesti.

2

Wendy Torrance ja hänen poikansa saivat Overlookin omistavalta konsernilta kertaluonteisen vahingonkorvauksen. Se ei ollut suuri, mutta sillä pärjäsi kolme vuotta, joina Wendy ei selkävammojensa takia kyennyt käymään töissä. Hän kysyi neuvoa juristilta ja tämä sanoi, että jos Wendy olisi valmis panemaan kovan kovaa vasten, hän saattaisi saada paljon isomman korvauksen, koska

konserni mieluiten vältti käräjöintiä. Mutta Wendy, kuten konsernikin, halusi päästä yli tuosta Coloradon kohtalokkaasta talvesta. Hän sanoi, että hän yrittäisi toipua, ja aika hyvin hän toipuikin, joskin vammat piinasivat häntä lopun ikää. Murtuneet nikamat ja kylkiliuut paranevat, mutta eivät koskaan lakkaa vihlomasta.

Winifred ja Daniel Torrance asuivat jonkin aikaa keskisessä etelässä ja ajautuivat sitten Tampaan. Dick Hallorann (tuo vahvojen aavistusten mies) tuli toisinaan Key Westistä katsomaan heitä. Etenkin nuorta Dannya. Heidän välillään oli side.

Eräänä maaliskuun päivänä 1981 Wendy soitti aamuvarhaisella Dickille ja kysyi, pääsisikö hän käymään. Wendy selitti, että Danny oli herättänyt hänet yöllä ja sanonut, ettei hän saisi mennä kylpyhuoneeseen.

Sen jälkeen Danny ei ollut suostunut puhumaan sanaakaan.

3

Hän heräsi pissahätään. Ulkona puhalsi navakka tuuli. Oli lämmentä, Floridassahan on miltei aina, mutta hän ei pitänyt tuosta äänestä ja tuumi, ettei kai oppisi koskaan pitämään. Se toi hänen mieleensä Overlookin, missä viallinen höyrykattila oli ollut vaaroista vähäisin.

Hän ja äiti asuivat ahtaassa toisen kerroksen vuokrahuoneistossa. Danny astui äidin huoneen vieressä sijaitsevasta omasta pienestä huoneestaan käytävän toiselle puolelle. Tuuli puuskaisi, ja talon vieressä kuolemaa tekevä palmu kalisutti lehtiään. Ääni oli luurankomainen. He jättivät aina kylpyhuoneen oven auki, jos kumpikaan ei ollut suihkussa tai pöntöllä, koska lukko oli rikki. Sinä yönä ovi oli kiinni. Mutta ei siksi, että äiti olisi ollut vessassa. Danny kuuli äidin huoneesta hiljaista rohinaa – Overlookin tulipalossa saamiensa kasvovammojen seurauksena äiti kuorsasi nykyisin.

Äiti sulki sen vahingossa, ei sen kummempaa.

Danny tiesi, ettei niin ollut (hänelläkin oli vahvoja aavistuksia ja aistimuksia), mutta joskus oli pakko varmistaa. Pakko nähdä omin silmin. Se oli valjennut hänelle Overlookissa, eräässä toisen kerroksen huoneessa.

Hän kurkotti kättään, joka vaikutti liian pitkältä, liian venyvältä, liian luuttomalta, kiersi kahvaa ja avasi oven.

Siellä oli nainen huoneesta 217, kuten hän oli arvannut. Nainen istui alastomana pöntöllä jalat harallaan ja kalpeat reidet pulleina. Hänen vihertävät rintansa repsottivat kuin puhjenneet ilmapallot. Karvatupsu vatsan alapuolella oli harmaa. Hänen silmänsäkin olivat harmaat, kuin teräspeilit. Nainen näki hänet, ja naisen huulet kiristyivät virneeseen.

Sulje silmäsi, Dick Hallorann oli kerran neuvonut. *Jos näet jostain paha, sulje silmäsi ja sano itsellesi, ettei sitä ole olemassa ja että se on jo kadonnut, kun avaat silmäsi.*

Mutta se ei ollut tepsinyt huoneessa 217 Dannyn ollessa viisi-vuotias eikä se tepsisi nytkään. Hän tiesi sen. Hän haistoi naisen hajun. Nainen mätäni.

Nainen – Danny tiesi hänen sukunimensä, se oli Massey – vääntäytyi purppuranvärisille jaloilleen ja ojensi käsiään häntä kohti. Käsivarsien lihakset riippuivat velttolina, melkein valuvina. Hän hymyili jälleennäkemisen hymyä. Tai kuin olisi nähnyt jostain hyvää syötävää.

Danny sulki oven hiljaa kasvoillaan ilme, jota olisi voinut erehtyä luulemaan tyyneksi. Hän katsoi, kun nuppikahva kiertyi ensin oikeaan... vasempaan... taas oikeaan... ja pysähtyi sitten.

Hän oli nyt kahdeksanvuotias ja kykeni jopa kauhun hetkellä ainakin jonkinlaiseen järkijatteluun. Osin siksi, että hän oli syvällä mielessään odottanut näin käyvän. Tosin hän oli aina luullut, että lopulta hän näkisi Horace Derwentin. Tai ehkä baarimikon, jota hänen isänsä oli kutsunut Lloydiksi. Mutta hänestä tuntui, että hänen olisi kai pitänyt arvata, että hän näkisikin rouva Massey'n, arvata jo ennen kuin se viimein tapahtui. Sillä rouva Massey oli ollut karmain kaikista Overlookin elävistä kuolleista.

Hänen rationaalinen puolensa sanoi, että rouva Massey oli vain sirpale painajaisesta, joka oli seurannut häntä hänen herättyään ja astuttuaan käytävän poikki kylpyhuoneeseen. Tämä järkipuoli väitti, että jos hän avaisi oven uudestaan, kylpyhuoneessa ei olisi ketään. Ei kai siellä olisikaan, olihan hän nyt hereillä. Mutta toinen puoli hänestä, hohtava puoli, tiesi totuuden. Overlook ei ollut jättänyt häntä vielääkään rauhaan. Ainakin yksi sen kostonhimoisista hengistä oli seurannut häntä Floridaan asti. Hän oli

kerran löytänyt tuon naisen ammeesta. Nainen oli noussut ammeesta ja yrittänyt kuristaa hänet kalamaisilla, järkyttävän vahvoilla sormillaan. Jos Danny avaisi nyt vessan oven, nainen hoi-taisi homman loppuun.

Danny teki kompromissin: hän painoi korvansa ovea vasten. Ensin ei kuulunut mitään. Sitten hän erotti hiljaisen äänen.

Kuolleet kynnet raapivat puuta.

Danny käveli keittiöön jaloilla, joita ei tuntunut olevan ole-massa, nousi tuolille ja pissasi tiskialtaaseen. Sitten hän herätti äidin ja sanoi, ettei tämä saisi mennä vessaan, koska siellä oli jo-tain kamalaa. Sen jälkeen hän palasi sänkyyn ja vajosi syvälle peiton alle. Hän halusi jäädä sinne ikihiviksi, nousta vain käy-däkseen keittiössä pissalla. Häntä ei kiinnostanut jutella äidin kanssa nyt kun oli varoittanut tätä.

Äiti tunsi tämän mykkäkoulun. Sitä oli sattunut ennenkin, sil-loin kun Danny oli käynyt Overlookin huoneessa 217.

”Suostutko puhumaan Dickin kanssa?”

Danny nyökkäsi maatessaan sängyssä katsellen äitiä. Äiti soitti, vaikka kello oli neljä yöllä.

Dick tuli myöhään seuraavana päivänä. Hänellä oli Dannylle jotain. Lahja.

4

Wendyn soitettua Dickille – hän soitti tarkoituksellisesti Dannyn kuullen – Danny meni takaisin nukkumaan. Hän oli kahdeksan-vuotias ja kolmannella luokalla, mutta imi silti peukaloaan. Se tuntui Wendystä pahalta. Hän meni kylpyhuoneen ovelelle ja py-sähtyi katsomaan sitä. Häntä pelotti, Danny oli saanut hänet pel-käämään, mutta hänellä oli vessahätä eikä hän suinkaan ollut valmis pissaamaan tiskialtaaseen kuten poikansa. Hän nyrpisti nenäänsä ajatellessaan, miltä näyttäisi kun tasapainoilisi tiski-pöydän reunalla pyly altaan yläpuolella, vaikkei ketään olisi kat-somassa.

Hänellä oli toisessa kädessä vasara, jonka hän oli ottanut pie-nestä lesken työkalupakistaan. Hän kohotti vasaraa samalla kun käänsi kahvaa ja työnsi kylpyhuoneen oven auki. Kylpyhuo-

neessa ei tietenkään ollut ketään, mutta pöntön rengas oli alhaalla. Hän ei ikinä jättänyt sitä alas mennessään nukkumaan, koska tiesi, että Danny hortoilisi vessaan vain osittain hereillä ja yleensä unohti nostaa renkaan ja lorotti sen päälle. Sitä paitsi kylpyhuoneessa haisi. Löyhkäsi. Kuin rotta olisi kuollut seinien väliin.

Hän astui yhden askeleen sisään ja sitten toisen. Hän näki liikettä ja pyörähti vasara koholla valmiina lyömään ketä vain
(mitä vain)

joka oli piilossa oven takana. Mutta hän näki vain varjonsa. Säikkyy omaa varjoaan, joskus ilkuttiin, mutta kenellä oli siihen suurempi oikeus kuin Wendy Torrancellalla? Näkemänsä ja kokemansa jälkeen hän tiesi, että varjot voivat olla vaarallisia. Niillä saattoi olla hampaat.

Kylpyhuoneessa ei ollut ketään, mutta vessan renkaalla oli tahra, samoin suihkuverhossa. Ensin hän ajatteli sen olevan ulostetta, mutta paska ei ole kellertävän purppuranväristä. Hän katsoi tarkemmin ja näki pieniä kudospaloja ja mädäntynyttä ihoa. Niitä oli myös kylpymatolla, jalanjäljen muotoisia. Hänestä ne olivat liian pieniä miehen jättämiksi, liian siroja.

”Voi Luoja”, hän kuiskasi.

Hän päätyi sittenkin pissaamaan tiskialtaaseen.

5

Wendy nalkutti poikansa ylös sängystä puolelta päivin. Hän sai pojan syömään hiukan keittoa ja puolet pähkinävoileivästä, mutta sen jälkeen poika halusi takaisin nukkumaan. Eikä suostunut vielääkään puhumaan. Hallorann tuli hiukan viiden jälkeen nykyisin ikälopulla (mutta perusteellisesti huolletulla ja häikäiseväksi puunatulla) punaisella Cadillacillaan. Wendy oli seissyt ikkunassa odottamassa kuten oli kerran odottanut miestänsä, toivoen että Jack tulisi kotiin hyväntuulisena. Ja selvin päin.

Hän kiiruhti portaat alas ja avasi oven juuri kun Dick aikoi soittaa kelloa, jonka kohdalla luki TORRANCE 2A. Dick levitti käntensä ja Wendy astui heti niiden väliin, toivoi voivansa jäädä niiden rutistukseen ainakin tunniksi, mieluummin kahdeksi.

Dick päästi irti ja piteli Wendyä olkapäistä. "Näytät olevan kunnossa, Wendy. Mitä pikkumiehelle kuuluu? Joko hän puhuu?"

"Ei, mutta kyllä hän sinulle puhuu. Ja vaikkei heti alkuun puhuisi ääneen, sinä pystyt..." Hän ei jatkanut loppuun vaan teki sormipistoolin ja osoitti sillä Dickin otsaa.

"En välttämättä", Dick sanoi. Hänen hymynsä paljasti vitivalikoiset uudet tekohampaat. Overlook oli riistänyt suurimman osan edellisistä silloin, kun kattila oli räjähtänyt. Jack Torrance oli heilauttanut nuijaa, joka oli vienyt Dickiltä tekohampaat ja Wendyltä kyvyn kävellä ontumatta, mutta molemmat ymmärsivät, että varsinainen syyppää oli Overlook. "Hän on hyvin väkevä. Hän sulkee minut pois, jos haluaa. Tiedän sen omasta kokemuksesta. Sitä paitsi on parempi, jos puhumme suullisesti. Parempi hänelle. Kerropa nyt, mitä tapahtui."

Kerrottuaan Wendy vei hänet kylpyhuoneeseen. Hän oli jättänyt tahrat Dickin nähtäväksi kuin passipoliisi, joka suojeli rikospaikkaa tekniikan tutkittavaksi. Ja olihan toki tehty rikos. Se oli kohdistunut hänen poikaansa.

Dick katsoi pitkään, koskematta, ja nyökkäsi. "Käydäänpä kurkistamassa, onko Danny hereillä."

Hän ei ollut, mutta Wendyn huolta lievitti nähdä ilon ilme, joka levisi Dannyn kasvoille, kun poika huomasi, kuka istui hänen vuoteensa reunalla ja ravisti häntä olkapäästä.

(hei Danny toin sinulle lahjan)

(ei ole minun syntymäpäivä)

Wendy katseli heitä tietäen, että he puhuivat vaikkei tiennyistä.

Dick sanoi: "Nousepa nyt. Mennään kävelemään rannalle."

(Dick hän tuli takaisin rouva Massey huoneesta 217 tuli takaisin)

Dick ravisti häntä uudestaan olkapäästä. "Puhu ääneen, Dan. Äitiäsi pelottaa."

Danny kysyi: "Mitä sinä toit minulle?"

Dick hymyili. "Niin sitä pitää. Minusta on mukava kuulla äänesi, ja Wendystä myös."

"Totta." Enempää Wendy ei tohtinut virkkää. Muuten he olisivat kuulleet hänen äänensä värinän ja huolestuneet. Hän ei halunnut sitä.

"Sinun kannattaisi varmaan siivota vessa sillä aikaa kun

olemme rannalla”, Dick sanoi Wendyille. ”Onko sinulla kumihanskoja?”

Wendy nyökkäsi.

”Hyvä. Käytä niitä.”

6

Ranta oli kolmen kilometrin päässä. Pysäköintialueen ympärille oli pystytetty mauttomia turistiryisiä – tippaleipäkojuja, nakki-kioskeja ja matkamuistokauppoja – mutta elettiin sesongin loppua, ja asiakkaat loistivat poissaolollaan. He saivat olla rannalla miltei kahden. Heidän ajaessaan sinne Danny oli pidellyt lahjaansa sylissänsä, pitkulaista ja varsin painavaa, hopeanväriseen paperiin käärittyä.

”Voit avata sen, kun on hiukan juteltu”, Dick sanoi.

He kävelivät vesirajaan, missä hiekka oli kovaa ja kiiltävää. Danny käveli hitaasti, koska Dickillä oli jo ikää. Jonain päivänä hän kuolisi. Ehkä piankin.

”Minussa on vielä vetoa muutamaksi vuodeksi”, Dick sanoi. ”Älä suotta murehdi. Kerropas nyt, mitä viime yönä sattui. Älä jätä mitään pois.”

Siihen ei mennyt kauan. Vaikeinta olisi ollut löytää sanat, joilla kuvailla hänet vallannutta kauhua ja sitä, miten siihen sekoittui tukahduttava varmuuden tunne: nainen ei lähtisi ikinä nyt kun oli hänet löytänyt. Mutta koska hän selitti asiaa Dickille, hän ei tarvinnut sanoja. Hän kuitenkin löysi jokusen.

”Hän tulee takaisin. Tiedän sen. Hän tulee niin monta kertaa, että saa minut kiinni.”

”Muistatko kun tapasimme?”

Danny nyökkäsi, vaikka äkkikäänne tuli yllätyksenä. Hallorann oli esitellyt Overlookin heidän ensimmäisenä päivänään. Hyvin kauan sitten, siltä se tuntui.

”Ja muistatko ensimmäisen kerran, kun puhuin sinun päässäsi?”

”Muistan.”

”Mitä minä sanoin?”

”Sinä kysyit, haluanko lähteä mukaasi Floridaan.”

”Juuri niin. Ja miltä sinusta tuntui, kun huomasit, ettet ollut enää yksin? Ettet ollut ainoa?”

”Hienolta”, Danny vastasi. ”Se tuntui hienolta.”

”Niin”, Hallorann sanoi. ”Tietenkin.”

He kävelivät vähän matkaa hiljaisuudessa. Pikkulinnut kipittivät aaltoihin ja karkasivat niiltä. Dannyn äiti sanoi niitä sipeiksi.

”Tuntuiko sinusta koskaan kummalta, että minä putkahdin sinne juuri kun tarvitsit minua?” Dick katsoi Dannya ja hymyili. ”Ei tuntunut. Miksi olisikaan? Sinä olit niin pieni, mutta nyt olet hiukan vanhempi. Jollain tapaa paljonkin vanhempi. Kuule Danny. Maailma pitää tavalla tai toisella asiat tasapainossa. Niin minä uskon. Sanotaan, että kun oppilas on valmis, opettaja tulee. Minä olin sinun opettajasi.”

”Sinä olit paljon muutakin”, Danny sanoi. Hän tarttui Dickin käteen. ”Sinä olit minun kaveri. Sinä pelastit meidät.”

Dick sivuutti tämän... tai näytti sivuuttavan. ”Mummullanikin oli hohto. Muistatko kun kerroin?”

”Muistan. Sinä sanoit, että te juttelitte pitkään avaamatta suuttanne.”

”Niin juuri. Hän opetti minulle sen taidon. Ja hän oppi sen isomummultaan taannoin orjuuden aikaan. Danny, jonain päivänä on sinun vuorosi opettaa. Oppilas tulee, kun on tullakseen.”

”Ellei rouva Massey nappaa minua ensin”, Danny sanoi jurosti.

He tulivat penkin kohdalle. Dick istahti. ”Minun ei parane kävellä kauemmaksi. En tiedä, jaksaisinko takaisin. Painahan puuta. Haluan kertoa sinulle tarinan.”

”Minä en välitä tarinoista”, Danny sanoi. ”Hän tulee takaisin, etkö sinä tajua? Hän tulee takaisin yhä uudestaan.”

”Sulje suusi ja avaa korvasi. Ota vastaan vähän oppia.” Sitten Dick virnisti paljastaen uudet kiiltävät tekohampaansa. ”Uskon, että hoksaat tarinan kärjen. Sinussa ei ole tyhmän vikaa, pikkumies.”

7

Hänen äitinsä äiti – se jolla oli hohto – asui Clearwaterissa. Häntä sanottiin Valkoiseksi mummuksi. Ei tietenkään siksi, että hän olisi

ollut valkoihoinen, vaan koska hän oli hyvä. Dickin isän isä asui Dunbrien maalaiskylässä Mississippissä sangen lähellä Oxfordia. Isoisä oli jäänyt leskeksi kauan ennen Dickin syntymää. Hän oli mustaksi mieheksi varakas siinä kylässä ja siihen aikaan. Hän omisti hautaustoimiston. Dick vanhempineen kyläili hänen luonaan neljästi vuodessa, ja nuori Dick Hallorann inhosi noita reissuja. Hän pelkäsi Andy Hallorannia ja kutsui häntä Mustaksi vaariksi – vain mielessään, sillä hän olisi saanut tukkapöllyä, jos olisi sanonut sen ääneen.

”Tiedätkö sinä namusedistä?” Dick kysyi Dannyltä. ”Miehistä, jotka haluavat lapsilta seksiä?”

”Pikkuisen”, Danny vastasi varovasti. Ainakin hän tiesi, ettei ventovieraiden kanssa saanut jutella eikä heidän kyytiinsä lähteä. Koska he voisivat tehdä pahaa.

”Andy oli muutakin kuin namusetä. Hän oli lisäksi perhanan sadisti.”

”Mikä se on?”

”Thminen joka nauttii satuttamisesta.”

Danny nyökkäsi ymmärrettyään heti. ”Kuten Frankie Listrone koulussa. Hän kiusaa pienempiään. Jos hän ei saa toista itkemään, hän lopettaa. Jos hän saa toisen itkemään, hän ei lopeta ikinä.”

”Se on julmaa, mutta tämä oli vielä julmempaa.”

Dick vaipui tilaan, joka olisi näyttänyt ulkopuolisesta hiljaisuudelta, mutta tarina jatkui kuvien ja niitä yhdistävien sanojen sarjana. Danny näki Mustan vaarin, pitkän miehen jonka puku oli yhtä musta kuin hänen ihonsa, miehen jolla oli päässään ihmeellinen

(fedora)

hattu. Hän näki, että hänen suupielissään oli aina pieniä sylkipisaraita ja että silmänympärykset punoittivat kuin häntä olisi väsyttänyt tai hän olisi juuri itkenyt. Danny näki, miten Musta vaari otti syliinsä Dickin, joka oli nuorempi kuin Danny nyt, luultavasti saman ikäinen kuin Danny oli ollut sinä talvena Overlookissa. Jos he eivät olleet kahden, hän yleensä vain kutitti. Jos he olivat, hän vei kätensä Dickin haarojen väliin ja puristi hänen muniaan, kunnes Dickistä tuntui, että hän pyörtyy kivusta.

”Tykkäätkö?” Musta vaari Andy huohotti hänen korvaansa. Vaari haisi tupakalta ja viskiltä. ”Totta maar tykkäät, kaikki po-

jat siitä tykkää. Mutta vaikket tykkäisikään, sinä et kerro muille. Muuten minä satutan sinua. Poltan ihoasi.”

”Jukra”, Danny sanoi. ”Tuo on karmeeta.”

”Teki hän muutakin”, Dick sanoi, ”mutta minä annan vain yhden esimerkin. Kun vaari jäi leskeksi, hän pestasi yhden naisen auttamaan kotitöissä. Nainen siivosi ja laittoi sapuskaa. Ruoka-aikaan hän lätkäisi kaiken pöytään kerralla, kaiken salaattista jälkiruokaan, koska sillä lailla Musta vaari halusi. Jälkiruoka oli aina kakkua tai kiisseliä. Sitä oli pienellä lautasella tai pienessä kipossa ison lautasen vieressä, jotta sitä saattoi katsella ja haluta, kun söi muuta pöperöä. Vaarin raudanluja sääntö oli, että jälkiruokaa sopi katsoa mutta ei syödä ellei ensin syönyt lautastaan puhtaaksi, kaikki friteeratut lihat ja keitetyt vihannekset ja perunamuussin. Kastikekin piti syödä kaikki, vaikka se oli kokkareista eikä maistunut oikein miltään. Jos sitä oli vielä lautasella, vaari ojensi minulle leivänkannikan ja sanoi: ‘Kaavi se tällä, Dickie-Lintu, jotta lautanen kiiltää kuin koira olisi nuollut.’ Dickie-Linnuksi hän minua kutsui.

”Toisinaan en jaksanut syödä lautasta tyhjäksi vaikka mikä oli, enkä silloin saanut kakkua tai kiisseliä. Hän söi sen itse. Ja joskus kun jaksoin syödä kaiken, hän sammuttikin tupakantumpinsa minun kakkupalaani tai kiisseliini. Hän pystyi tekemään sen, koska istui aina minun vieressäni. Hänestä se oli muka hauskaa. ‘Oho, meni ohi tuhkakupista’, hän sanoi. Äiti ja isä eivät käskeneet hänen lopettaa. Varmasti he tiesivät, että vaikka se olisi ollut pilaa, sellaista pilaa ei sopinut tehdä lapselle. Mutta hekin teeskentelivät, että se oli hauskaa.”

”Tosi kurjaa”, Danny sanoi. ”Sinun vanhempien olisi pitänyt puolustaa sinua. Minun äiti puolustaa minua. Isikin puolustaisi.”

”He pelkäsivät häntä. Ja hyvästä syystä. Andy Hallorann oli häijy, häijy äijä. Hän sanoi minulle: ‘Syö pois vain sen ympäriltä, et sinä siihen kuole.’ Minä otin palan, ja hän käski Nonnien – se oli hänen piikansa nimi – hakea minulle uuden jälkiruoaan. Jos en maistanut palaakaan, ruoka jäi pöydälle. Lopulta en pystynyt syömään yhtään ateriaa loppuun, koska mahani meni sekaisin.”

”Olisit siirtänyt kakun tai kiisselin lautasen toiselle puolelle”, Danny sanoi.

”Yritinhän minä, kyllä minulla sen verran leikkasi. Mutta hän siirsi sen takaisin, sanoi että jälkiruoka kuului oikealle.” Dick vaikenä ja katsoi merelle, missä pitkä valkoinen laiva kynti hitaasti taivaan ja Meksikonlahden välistä rajaviivaa. ”Joskus kun olimme kahdestaan, hän puri minua. Ja kerran kun uhkasin kannella isälle, ellei hän jättäisi minua rauhaan, hän painoi tupakan paljaaseen jalkaani. ’Kantele hänelle tuostakin niin nähdään, mitä se hyödyttää. Isäsi tietää minun metkuni eikä pukahda sanaakaan, koska on vellihousu ja koska haluaa rahat, jotka minulla on pankissa, kun kuolen – mitä en ole ajatellut tehdä vielä pitkään aikaan.’”

Danny kuunteli uteliaana ja silmät suurina. Hän oli aina pitänyt Siniparran tarinaa kaikkien aikojen pelottavimpana, niin pelottavana kuin olla voi, mutta tämä oli pahempi. Koska se oli tositarina.

”Joskus hän sanoi tuntevansa ilkeän miehen nimeltä Charlie Manx ja uhkasi, että jos en totellut, hän soittaisi Charlielle kauko puhelun, ja Charlie tulisi hienolla koslallaan ja veisi minut jonnekin, minne tuhmat lapset viedään. Sitten vaari pani kätensä jalkojeni väliin ja rupesi puristelemaan. ’Joten sinä et pukahdaakaan, Dickie-Lintu. Muuten Charlie tulee ja vie sinut muiden lasten luo, jotka on siepannut, ja pitää sinut siellä kuolinpäivääsi asti. Ja kun sinä kuolet, sinä joudut helvettiin ja ruumiisi joutuu ikuiseseen tuleen, koska sinä kantelit. On ihan yksi lysti, uskotaanko sinua tahi ei. Kantelu on kantelua.’

”Pitkän aikaa minä uskoin sitä piruparkaa. En edes kertonut Valkoiselle mummulleni, jolla oli hohto, koska pelkäsin hänen ajattelevan, että se oli minun oma vikani. Jos olisin ollut vanhempi, olisin ymmärtänyt, miten asia oli, mutta olin niin pieni.” Hän vaikenä hetkeksi. ”Ja sitten oli vielä yksi asia. Arvaatko mikä?”

Danny katsoi Dickin kasvoihin pitkään, tunnusteli hänen otsansa takana tekeytyviä ajatuksia ja mielikuvia. Lopulta hän virkkoi: ”Halusit sinun isän saavan rahat. Mutta hän ei saanut.”

”Ei niin. Musta vaari testamenttasi kaiken neekerien orpokodille Alabamaan, ja luulenpa tietäväni miksi. Mutta se ei hetkauta asiaa suuntaan eikä toiseen.”

”Eikä sinun hyvä mummu saanut koskaan tietää? Eikö hän arvannut?”

"Hän tiesi, että minua vaivasi jokin, mutta salasin asian, eikä hän tivannut. Hän sanoi vain, että kun olisin valmis puhumaan, hän olisi valmis kuuntelemaan. Andy Hallorann kuoli aivoveritulppaan, ja minä olin maailman onnellisin poika. Äiti sanoi, ettei minun tarvinnut mennä hautajaisiin, että voisin jäädä mummolaan, Valkoisen mummuni tykö, mutta halusin mukaan. Totta vie halusin. Halusin nähdä, että Musta vaari oli oikeasti kuollut.

"Sinä päivänä satoi. Väki seisoj haudan ympärillä mustien saatevarjojen alla. Katselin, kun hänen arkkunsa – se oli varmasti hautaustoimiston isoin ja kallein – laskettiin kuoppaan ja ajattelin kaikkia niitä kertoja, jolloin hän oli puristellut muniani ja kaikkia kakkupalaani upotettuja tumppeja ja sitä tumppeja, jonka hän oli sammuttanut jalkaani, ja miten hän oli hallinnut ruokapöytää kuin se hullu kuningas siinä Shakespearen näytelmässä. Mutta ennen kaikkea ajattelin Charlie Manxia, jonka vaari oli varmasti keksinyt omasta päästään, ja sitä, ettei vaari pystyisi enää koskaan soittamaan Charlie Manxille kaukopuhelua eikä kutsuamaan tätä hakemaan minut yöllä hienolla koslallaan muiden siepattujen poikien ja tyttöjen luo.

"Kurkistin haudan reunalta – 'Antaa pojan katsoa', isäni sanoi, kun äiti yritti vetää minut takaisin – ja näin arkun märän kuopan pohjalla ja tuumin: 'Siellä olet kuusi jalkaa lähempänä helvettiä, Musta vaari, ja tuota pikaa olet perillä, ja minä toivon, että paholainen antaa sinulle tuhat tälliä palavalla kädellä.'

Dick kaivoi housuntaskustaan Marlboro-askin, jonka sellofaanin alla oli tikkuvihko. Hän pani savukkeen huuliensa väliin ja joutui ajamaan sitä takaa tikulla, koska hänen kätensä vapisi ja huulensakin väpättivät. Danny hämmästyi nähdessään Dickin silmissä kyyneliä.

Danny tiesi nyt, mihin suuntaan tarina eteni, ja niinpä hän kysyi: "Milloin hän tuli takaisin?"

Dick veti tupakastaan syvät henkoset ja puhalsi savua hymyilensä. "Sen taisit äkätä kurkkaamatta minun päähäni?"

"Joo."

"Puoli vuotta myöhemmin. Eräänä päivänä kun tulin koulusta kotiin, hän makasi minun sängylläni ilkosillaan puolimätä kullinsa tanassa. Hän sanoi: 'Käypäs istumaan tämän päälle, Dickie-Lintu. Jos sinä annat minulle tuhat tälliä, niin minä annan sinulle

kaksituhatta.' Rupesin kirkumaan, mutta paikalla ei ollut ketään kuulemassa. Äiti ja isä olivat töissä, äiti ravintolassa ja isä kirjapainossa. Juoksin ulos ja paiskasin oven kiinni. Ja kuulin, kun Musta vaari nousi... *tömähdys*... ja käveli huoneen poikki... *töm-töm-töm*... ja seuraavaksi kuulin..."

"Sormenkynnet", Danny sanoi äänellä, joka nipin napin kuului. "Kun ne raapivat ovea."

"Juuri niin. Menin sisälle vasta illalla, kun äiti ja isä olivat tulleet kotiin. Vaari oli lähtenyt, mutta hän jätti... jälkiä."

"Tietenkin. Kuten rouva Massey meidän kylppäriin. Koska vaari mätäni."

"Aivan. Minä vaihdoin lakanat itse. Osasin, koska äiti oli neuvonut kaksi vuotta aiemmin. Hän sanoi, että olin liian vanha passattavaksi, että vain valkoisia pikkupoikia ja -tyttöjä tarvitsi passata, sellaisia joita hän hoiti ennen kuin pääsi emännäksi Berkinin pihviravintolaan. Suunnilleen viikkoa myöhemmin näin Mustan vaarin puistossa istumassa keinussa. Hänellä oli puku päällä, mutta sen pinnalla oli harmaata. Liekö ollut sitä hometta, jota arkussa kasvoi."

"Joo", Danny sanoi. Hän puhui kuiskaten. Muuhun hän ei pystynyt.

"Mutta sepalus oli auki ja kalu oli pystyssä. Olen pahoillani, että kerron sinulle tällaisia. Olet liian nuori kuulemaan näistä asioista, mutta sinun täytyy tietää."

"Menitkö silloin Valkoisen mummun puheille?"

"Oli pakko. Koska tiesin sen mitä sinäkin: vaari tulisi takaisin aina vain uudestaan. Ei sillä lailla kuin... Danny, oletko koskaan nähnyt vainajia? Tarkoitan tavallisia vainajia?" Hän nauroi, koska se kuulosti hölmöltä. Siltä se kuulosti Dannystakin. "Aaveita."

"Silloin tällöin. Kerran niitä seisoskeli kolme rautatien tasoristeyksessä. Kaksi poikaa ja tyttö. Teinejä. Mietin, että olivatko he kuolleet siinä paikassa."

Dick nyökkäsi. "Yleensä ne pysyttelevät lähellä paikkaa, missä siirtyivät toiselle puolelle, kunnes lopulta tottuvat olemaan kuolleita ja lähtevät pois. Jotkut niistä, joita näit Overlookissa, olivat sellaisia."

"Joo." Oli sanoinkuvaamattoman helpottavaa puhua näistä asioista toiselle, joka tiesi. "Ja kerran näin ravintolassa yhden naisen. Sellaisessa ravintolassa, jossa oli ulkopöytiä, tiedätkö?"

Dick nyökkäsi taas.

”Sen lävitse ei nähnyt, mutta kukaan muu ei huomannut sitä, ja kun tarjoilija työnsi pöydän alle tuolin, jolla nainen istui, aave katosi. Näetkö sinä niitä koskaan?”

”En ole nähnyt vuosiin, mutta sinulla on vahvempi hohto kuin minulla oli. Se heikkenee vanhemmiten...”

”Hyvä”, Danny sanoi painokkaasti.

”...mutta luulen, että on sinulla sitä aikuisenakin vielä kosolti jäljellä, koska sinulla oli sitä alun alkaen niin paljon. Tavalliset aaveet eivät ole sellaisia kuin se nainen, jonka näit huoneessa 217 ja uudestaan kylpyhuoneessa. Eikö niin?”

”Joo”, Danny vastasi. ”Rouva Massey on todellinen. Hänestä karisee palasia. Sinä näit ne. Ja äitikin näki... eikä hän hohda.”

”Kävellään takaisin”, Dick ehdotti. ”Sinun on aika nähdä, mitä minä sinulle toin.”

8

Paluumatka pysäköintialueelle meni hitaammin, koska Dick oli hengästynyt. ”Tupakointi”, hän sanoi Dannylle. ”Älä ikinä aloita.”

”Äiti polttaa. Hän ei arvaa, että minä tiedän. Dick, mitä sinun Valkoinen mummu teki? Hänen on täytyntä tehdä jotain, koska sinun Musta vaari ei saanut sinua kiinni.”

”Mummu antoi minulle lahjan, samanlaisen kuin minä annan sinulle. Niin opettaja tekee, kun oppilas on valmis. Oppi on jo siinänsä lahja. Paras lahja, jonka ihminen voi antaa tahi saada.

”Mummu ei suostunut kutsumaan Andy-vaaria nimeltä, vaan sanoi häntä peevertiksi.” Dick hymyili. ”Minä sanoin sen mitä sinä äsken: että vaari ei ollut aave vaan todellinen. Ja mummu myönsi, että niin se oli, koska minä tein vaarista todellisen. Hohdolla. Hän sanoi, että kaikki henget, lähinnä vihaiset, eivät lähde tästä maailmasta, koska tietävät, että niillä on edessä jotain vielä pahempaa. Suurin osa nääntyy lopulta olemattomiin, mutta jotkut löytävät syötävää. ’Sitä hohto heille merkitsee’, mummu selitti minulle. ’Syötävää. Sinä ruokit sitä peeverttiä. Tahtomattasi. Se on kuin hyttynen, joka inisee ympärilläsi kunnes laskeutuu imemään li-

sää verta. Ei sille mitään mahda. Mutta voit kääntää sen hingun sitä vastaan.”

He olivat päässeet takaisin Cadillacin luo. Dick avasi ovet ja istuutui ohjauspyörän taakse helpotuksesta huokaisten. ”Ennen vanhaan olisin jaksanut kävellä viisitoista kilometriä ja juosta päälle kahdeksan. Nyt jos kävelen tovin rannalla, selkä tuntuu siltä kuin hevonen olisi sitä potkaissut. Avaapa se lahja nyt.”

Danny kuori hopeanvärisen paperin ja löysi vihreäksi maala-
tun metallilippaan. Etupuolella oli salvan alla pieni numeronäp-
päimistö.

”Siisti!”

”Tykkäätkö siitä? Hyvä. Ostin sen Western Autosta. Aitoa ame-
rikkalaista terästä. Siinä, jonka sain Valkoiselta mummulta Ro-
selta, oli munalukko – pidin avainta kaulassani – mutta siitä on
jo aikaa. Nyt eletään edistyksellistä 1980-lukua. Näetkö numero-
näppäimet? Syötät niihin viisi numeroa, jotka varmasti muistat,
ja painat nappia, jossa lukee SET. Ja aina kun haluat avata lip-
paan, näppäilet numerot.”

Danny oli mielissään. ”Kiitos, Dick! Panen siihen kalleimmat
aarteeni.” Niihin kuuluivat hänen baseball-korttinsa, partiolais-
ten kompassimerkki, vihreä onnenkivi ja valokuva, joka oli otettu
hänenästä ja isästä kerrostalon edessä Boulderissa, missä he olivat
asuneet ennen kuin olivat muuttaneet Overlookiin. Ennen kuin
elämä oli mennyt mönkään.

”Hyvä, Danny, tee niin, mutta tee vielä jotain muutakin.”

”No mitä?”

”Sinun pitää tuntea tämä lipas läpikotaisin sisältä ja ulkoa. Älä
vain katsele sitä vaan koskettele myös. Tunnustele sitä joka puo-
lelta. Ja pistä nenäsi sisään ja nuuhki, haiseeko se miltään. Sen
pitää olla sinun lähin ystäväsi ainakin jonkin aikaa.”

”Miksi?”

”Koska sinä panet päähäsi toisen samanlaisen. Vielä tärkeäm-
män. Ja kun se akka seuraavan kerran näyttäytyy, olet valmis koh-
taamaan hänet. Minä neuvon sinulle miten, samalla lailla kuin
Valkoinen mummu neuvoi minulle.”

Danny oli kotimatalla vähäpuheinen. Hänellä oli paljon mie-
tittävää. Hän piti lahjan sylissä, tuon vahvasta metallista val-
mistetun lukittavan lippaan.

STEPHEN KING PALAA
KAUHUKLASSIKKO
HÖHDON
MAISEMIIN. AIKUISEKSI
KASVANUT DAN TORRANCE
JOUTUU KOHTAAMAAN
KAMMOTTAVAN
MENNEISYYTENSÄ,
KUN TAISTELU
HYVÄN JA PAHAN
VÄLILLÄ ALKAA.

WWW.TAMMI.FI

84.2

ISBN 978-951-31-7332-6

9 789513 173326